

Yatırım Fonlarında Kazanç Var Vergi Yok

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseymdenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

1. Önsöz

Enflasyonun yakıcı bir şekilde kendini hissettirmesi nedeniyle, dünya üzerindeki irili ufaklı ülkelerden başlayarak, nihayetinde gelişmiş ülkelerin merkez bankaları da harekete geçmek zorunda kaldı, piyasalardan likidite fazlasını emecek daraltıcı politikalar yönünde adım atıp, faiz oranlarını agresif şekilde artırmaya başladılar. Bizim tarafa bakacak olursak, politika faizlerindeki indirimler nedeniyle, kurlarda görülen sıçramaların etkisini kısa bir sürede enflasyonun hızla tırmanmasıyla görmüş olduk.

Geçtiğimiz yıl %20'lerde olan enflasyon oranı, en son açıklanan resmi verilere göre bile %80'lerin üzerine çıkmış durumda. Enflasyonun çok yüksek olduğu 70'li yıllardan da hatırladığımız üzere, insanlar birikimlerini ellerinden geldiğince korumaya çalışıyor. Bazı kimseler parasının değerini korumak için gayrimenkul veya otomobil almak yoluna giderken, bazıları daha likit kalmayı tercih ederek altın veya döviz almak yahut kur korumalı mevduat hesabı açtırmak yoluna gidebiliyor.

Konuyu ticari işletmeler açısından değerlendirmeye çalışırsak, işletmelerin artan girdi ve işçilik maliyetleri nedeniyle, işletme sermayeleri günden güne eriyor. İşletmeler, bir taraftan maliyetlerindeki artışı mümkün olduğunca satış fiyatlarına yansıtmaya çalışıyor, diğer taraftan ellerinde kalan nakit fazlalarını liradan kaçarak değerini koruyabileceği başka alanlara aktarıyor.

Şirketinizin yapacağı ödemelere ilişkin takvimi de göz önünde bulundurarak, döviz pozisyonu alabilirsiniz veya kolayca nakde dönebilecek diğer alanlara da yönelebilirsiniz. Yahut vade açısından sıkıntınız yoksa kur korumalı mevduat hesabı da açtırabilirsiniz. Ancak, işletmenin hazır değerlerinin enflasyon karşısında erimesini engellemeye çalışırken, yatırımların getirilerinin yanı sıra üzerlerindeki vergi yükünü de dikkate almanız gerekecektir.

Örneğin, döviz pozisyonu aldığımızda kur ataklarına karşı işletmenizi güvence altına almış olabilirsiniz. Ancak, bu durumda her üç ayda bir değerlendirme yaparak, elde edilecek kur farkları (kambiyo) kazancı üzerinden %23 oranında kurumlar vergisi ödemeniz gerekecektir.

İşletmedeki nakdi kur korumalı mevduata yatırırsanız, bu defa elde edeceğimiz faiz, kur farkı desteği vb. kazançlar üzerinden kurumlar vergisi ödemeniz söz konusu olmayacak ama bu defa vade sonuna kadar uzunca bir süre paranıza dokunma imkânınız olmayacaktır.

Son zamanlarda yatırım fonlarından elde edilen getirilerin vergiden istisna edilmesini sağlayan bir dizi yasal düzenleme yapıldı. Girişim sermayesi yatırım fonları işletmelere hem enflasyondan korunma olanağı sağlıyor hem de vergi ödemeniz gerekmiyor. Yani kazanç var vergi yok. Ne dersiniz, yapılan düzenlemelere daha yakından bakalım mı?

2. Yatırım Fonları ve Ortaklıkları Kurumlar Vergisi Öder mi?

Menkul kıymetler yatırım fonları veya yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Ancak, portföy işletmeciliği dışında kalan kazançları ise Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde vergilendirilir.

Yatırım fonları veya yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları üzerinden, bu kazançları dağıtılsın veya dağıtılmasın, kurum bünyesinde tevkifata tabi tutulması öngörülmüştür. Ancak, söz konusu tevkifatın oranı “0” (sıfır) olarak belirlenmiştir. Yani fiilen vergi yükü sıfır diyebiliriz.

Anılan fonların istisna kazançları üzerinden %0 (sıfır) da olsa tevkifat yapıldığı için, bu kurumların kâr payı dağıtmaları durumunda, dağıtılan kazançları ayrıca kâr dağıtımına ilişkin vergi kesintisine tabi olmayacaktır.

3. Kurumların Yatırım Fonlarından Elde Ettiği Kazançlar Vergiye Tabi mi?

Kurumların, tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kar payları kurumlar vergisinden istisnadır. Yapılan son değişiklikle, girişim sermayesi yatırım fonları katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler de 15 Nisan 2022 tarihinden geçerli olmak üzere kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Kurumların, tam mükellefiyete tabi diğer yatırım fonları katılma paylarından elde ettikleri kar payları 1 Ocak 2022 tarihinden geçerli olmak üzere, katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler ise 15 Nisan 2022 tarihinden geçerli olmak üzere kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Böylece, girişim sermayesi yatırım fonları ile diğer yatırım fonlarından elde edilen karlar ve katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler üzerinden kurumlar vergisi alınmamasına yönelik uygulama eşitlenmeye çalışılmıştır.

Diğer taraftan, yatırım fonları ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarından, kurumlarca elde edilen kazançlar üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67. Maddesi uyarınca yapılacak kesintinin oranı da %0 (sıfır) olarak uygulanmaktadır.

4. Kurumların Yatırım Ortaklıklarından Elde Ettiği Kazançlar Vergiye Tabi mi?

Kurumların, tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kar payları kurumlar vergisinden istisnadır. Buna karşın, kurumların diğer yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kar payları bu istisnadan yararlanamaz.

5. Katılma Paylarının Değerlemesinden Kaynaklanan Artışlar Vergiye Tabi mi?

Bilindiği üzere, hisse senetleri ile fon portföyünün en az % 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma payları alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymetin borsa rayıcı ile değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ancak, ülkemizde yatırım fonu katılma payları borsada işlem görmemektedir. Bu tür kıymetlerin değeri günlük olarak bunları ihraç eden kurumlar tarafından ilan edilmekte ve istenildiğinde paraya çevrilebilmektedir.

Bu nedenle, portföyünde % 51'den daha az Türk hisse senedi bulunan katılma paylarının değerlendirme günü itibarıyla yapılacak değerlemesinde, bunların ilgili döneme isabet eden kıst getirilerinin hesaplanarak alış bedeline eklenmesi suretiyle değerlemeye esas alınması gerekmektedir.

Yapılan son değişiklikle, kurumların aktif kıymetleri arasında yer alan girişim sermayesi yatırım fonları katılma payları ile portföylerinde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulundurmamayan tam mükellefiyete tabi diğer yatırım fonlarının katılma paylarının değerlendirme günü itibarıyla değerlemesinden kaynaklanan değer artışları da 15 Nisan 2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

6. Yatırım Fonu Katılma Paylarının Satışından Doğan Kazanç Vergiye Tabi mi?

Yapılan son değişiklikle, kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan, istisna kazançlarına kaynak oluşturan yatırım fonlarının katılma paylarının satışından doğan kazançların %75'lik kısmı da 15 Nisan 2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

7. Girişim Sermayesi Yatırım Fonları Vergisel Avantajlarda Birkaç Adım Önde

Girişim sermayesi yatırım fonu, nitelikli yatırımcılardan katılma payları karşılığında toplanan paralarla, pay sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenmiş varlık ve işlemlerden oluşan portföyü işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri tarafından süreli olarak kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlıklarıdır.

Girişim sermayesi yatırım fonları vergisel avantajlar açısından diğer yatırım fonlarına göre birkaç adım önde. Kurumların, portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunan girişim sermayesi yatırım fonlarından elde ettiği kazançlar kurumlar vergisinden istisna iken, portföy yapısı belirtilen şekilde olan diğer yatırım fonlarından elde edilen kazançlar kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.

Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, diğer yatırım fonlarının portföylerinde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunması durumunda, kurumların bu tür yatırım fonlarından elde edeceği kar payları ile katılma paylarının fona iadesinden elde edecekleri gelirler kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.

Ayrıca, bu esaslar değerlendirme günü yapılacak değer artış kazançları açısından da geçerli olacaktır. Şimdi gelin karşılaştırmalı bir örnek verelim ki konu daha iyi anlaşılsın. Gelişim AŞ nakit fazlalarını değerlendirmek üzere; eurobond ağırlıklı yatırım fonu, emtia (altın) yatırım fonu ve döviz varlıkları da olan hisse yoğun fon, portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunmayan yatırım fonu ile portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunan girişim sermayesi yatırım fonu almış olsun.

Diyelim ki bu fonların her birinden 100.000.- TL kazanç elde etmiş olsun, bu durumda hangisi vergisel olarak avantajlı görelim. Eurobond ağırlıklı yatırım fonu dövizle bağlı olduğu, emtia (altın) yatırım fonu kıymetli maden içerdiği, hisse fonun da döviz cinsinden varlıkları olduğu için, söz konusu yatırım fonları aktiflerinde bulunduran firmaların kazançları üzerinden %23 oranında olmak üzere 23.000.- TL tutarında kurumlar vergisi ödemesi gerekecektir.

Diğer taraftan, portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunmayan yatırım fonu ile portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunan girişim sermayesi yatırım fonundan elde edilen kazançlar kurumlar vergisinden istisna olduğu için, vergi ödenmesi gerekmeyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlar aşağıda özet tablo halinde gösterilmiştir.

Yatırım Fonu	Kar Payı	Kar Payında Vergi	Fona İade Kazancı	Fona İade Kazancında Vergi	Değer Artış Kazancı	Değer Artış Kazancında Vergi
Eurobond YF	100.000	23.000	100.000	23.000	100.000	23.000
Altın YF	100.000	23.000	100.000	23.000	100.000	23.000
Döviz Varlığı Olan Hisse YF	100.000	23.000	100.000	23.000	100.000	23.000
Portföyünde Döviz Cinsinden Varlığı, Altın vb. Olmayan YF	100.000	0 (Sıfır)	100.000	0 (Sıfır)	100.000	0 (Sıfır)
Portföyünde Döviz Cinsinden Varlığı, Altın vb. Olan GSYF	100.000	0 (Sıfır)	100.000	0 (Sıfır)	100.000	0 (Sıfır)

8. Sonuç

İşletmelerin nakit veya nakde çevrilebilir değerlerini, enflasyondan korumak üzere yatırım fonlarında değerlendirilmesi durumunda, vergisel ne tür avantajlardan yararlanabileceğini özetlemeye çalıştık. Konuya ilişkin varsa sorularınızı bekliyoruz.